av

Birger Sjöberg

Preface to the Electronic Edition

in July 2001

This electronic edition of *Syntaxupproret* was originally produced in September 1995 by Leif Stensson, at which time it was a plain text file. A change in copyright law on January 1, 1996 prohibited any further work on this e-text until 70 full years had passed from the author's death in 1929. When it became possible for us to reconsider Birger Sjöberg's works, in early 2000, Project Runeberg's production methods had changed radically with the introduction of electronic facsimile editions, and it was not clear whether this e-text would be useful or if the work should be remade all together in facsimile. At this time, the project was also very low on activity. The current version is the result of a quick conversion of the old e-text into HTML format, which was necessary because some old presentation scripts were broken. The question of a total remake is still open.

Föreskrift

Varje ord skall andas och sin bröstkorg häva,
varje sats skall kunna ränna kring och stå,
skyldra, gå på tå,
svimma, trängta, sväva.
Det är ej så lätt, att liv av prickar väva,
att i typers prassliga små buskar
låta friska kinder sticka fram.
En sats skall ju bli ett träd, som ruskar,
en en fisk, som spritter,
en ett fågelkvitter,
en en sorgehögtid allvarsam.
Nu giv akt, vart ord!
Dra ej med er slarviga soldater.
Samlas på mitt bord,
alla, friska, starka, levande kamrater.

I

God morgon!

Mosiga sol,
drag av John Falstaff du har!
Friskt du förnöjer!
Fet i din stol
fradgar du rödvin och klar,
pärlande sekt.
Bägaren höjer.

Ändå en fläkt ---
festvind vid dallrande gång!
Nästan för fräckt!
Tiden är praktisk är lång.
Som en fiol,
morgonblåst stråkar och drar.
Mosiga sol,
drag av John Falstaff du har!

Rödnästa bror!
Orkar du skratta, trots allt?
Stolt men allena.
Allt är kontor,
allt blivit siffrigt och kallt,
snäv marginal,
påbud kring bena.
Rabblar du tal,
mässar du, horar som förr?
Pass dig --- som skal
din näsa blir knäckt i en dörr!
Pass dig --- jag sagt,
snart är den ute din frist!
Måne på vakt ---
väpnad och kall nykterist!

Evigheten hörde någon ropa Aj!

Här bland mänskor snälla
starka orrar
ofta festligt smälla.
Krigarsporrar
surra då och då.
Fullt med starka tuppar,
röda kammar.
Elden flammar,
ilskan oss anammar.
Jorden guppar
ängsligt i det blå.
Plötsligt tämjas
våra vilda själar,
äckligt vämjas
vi åt skrål och strid.
Då ett jämmer stiger susande
i kval och ve:
Litet mera fred,
litet mera frid, om vi får be.

Viktigheter
trängas,

äckligheter
knuffas, tumla, flängas,
bräckligheter
spotta på varann.
Jorden är ett litet skri, som tystnar
ganska snart.
Evigheten hörde någon ropa "Aj!".
Jorden är en fläck på himlens blå kavaj.
Nu den suddas ut,
allt är gott och slut.
Men då ha vi ropat "aj" i några hundra tusen år,
men för Evigheterns öra blott ett litet skri,
sedan tyst --- det är förbi.

Hämnaren

Hämnd för mina år!
De gråa och de bleka, som försvunno,
förbrunno
långsamt som fuktiga blår.
Hämnd för mina år!
Hämnas jag skall på det nyttiga, gråa som band,
hämnas med en bomb, så att staden står i brand,
att alla titta ut
vid ett visslande tjut
och tappa sina verktyg och pennor ur hand:
"Indexberäkning,
bostad och vräkning,
fredsgarantier,
partifrierier..."
De frågorna jag slopar,
när bomben går.
I lågorna jag ropar:
Hämnd för mina år!

Hämnd för mina kval!
Med bomber av glädje skall jag hämnas.
Här lämnas
ej tid till val.
Hämnd för mina kval!
Noga planerat, allt laddat med strålar och färg.
Tänder raketkista högt på mitt berg.
Du som aldrig känt
mitt stjärntemperament.
Du som med all praktiskhet spädde min märg,
tvang mig linjera,
organisera,
prompt leverera,

flinkt expediera...
- - -
Hämnd för mina kval!

Konsekvensen

Och ont du kläckte som fräcka mygg.
(Konsekventa!)
Du log i glädje, ty du var stygg,
och glömde giftet, du gav med mygg.
Men åren sitta och vänta...
Pass på din rygg!
(Konsekventa!)

En dag du vankar i gladan ro
med söta tankar och upphöjd tro.
Hur trygg du är i din skyllerkur,
hur fejat livet
till sista har blivit!
Så klinga, spela i lycklig dur!
Men vänta!

Där bakom busken står visst på lur
ett otäckt djur.
(Konsekventa!)

Bedrar mig ögat? Menageriet...
Ah, syner blott! Nej, ett flås, ett skri,
en morrning varslar: Du är förbi!
Nu äro huggen att vänta.
Se, käftar röda
och gula betar.

Visst lär man blöda,
när tand sig letar
till bröst, där ängslan i vågor går...
Här blir betalning med ränta!
För fyra myggor du återfår
jämnt fyra tigrar med strimmigt hår
och gap, som stinker, och tass, som slår...
(Konsekventa!)

Fly ej, arme! Stanna!
Torka svetten ur din panna!
Springer du, de skola jaga dig.
Tassa snabbt i månlyst natt,
gå i morgondrev,
nosa på din fallna hatt,
kvisten, som dig rev.
Mödan skall försvaga dig,

föröda dig.
Och till sist de taga dig,
döda dig.

Men om du stannar, och tappert ler,
min kranke hjälte, i nöden,
och säger "Biten! Jag känner er,
och räds ej smärta och döden.
Själv har jag släppt eder ut från mig,
fastän min illvilja ökat sig
till vilda rovdjur. Så huggen mig
och tuggen mig
i stycken! Ej vill jag vänta!"
de kanske lösas till dimgrå sky
av fräcka myggor, som stinga --- fly...
Betalt med lättaste ränta!

"Åh, tack och lov.
Nu är jag fri!"

Gå hem och sov
i harmoni!
(Konsekventa!)

Död violinist

Åsikt: "Han var en liten gris i alla fall...

Lik är i huset!
Spelet har spruckit.
Stråke så rar,
prydd med en sten ---
blixtrande sken
i toppen.
Sorg fanns i suset.
Spelaren druckit
dräggen och var
icke så ren,
icke så fin till kroppen.
Marken, som gav
köttet gestalt,
var ju som jord kan vara:
Mask eller padda
kräla med fadda
drifter och lukter.
Jorden är allt
bitter och svår att klara!
Tusende fukter ---
Jo!

Själen han bar?
Stjärnren och klar.
Brann i sin skönhetstro.

Välmenta händer
genast sortera
kläderna opp,
lumpen han sagt
att sitt förakt
han giver.
Plikttrogna händer
biografera.
Tropp efter tropp.
Raskare takt!
Friskaste forskningsiver!
Strax kring statyn,
lyftad mot skyn,
blåsa på streck i vinden
fläckiga linnen,
lortiga minnen,
svarta kalsonger ---
darrar du, vit om kinden:
Hjälper ej ånger?
Nej!
Käraste byst,
böj dej, var tyst!
Fläcken skall följa dej!

Nej, så jag ljuger!
Nej, så jag målar!
Felaktigt slut!
Tvivlar jag på
stjärnskenet då,
som glindrar?
Längtan, som duger,
lumpen bestrålar.
Genom var klut
med den svarta, grå
smutsfläckar på ---
den tindrar!
Mannaprofil,
se med ett smil
paltornas arma fladder!
Räds ej för riset!
Stjärnklart beviset,
starkt i sin stråle:
Skönheten var din fadder!
Ser jag dej småle?
Ja!

Käraste byst!
Nöj dej, var tyst!
Längtan var stark och bra!

Musiken dog klockan elva

Musiken dog klockan elva.
Strax efter slaget den andades ut sin själ,
slutade gyllene strängar att darra och skälva,
slutade basen sin hostning och morra farväl.
Nu ibland stolspyramider,
uppvända bordsfötter ensam jag står.
Grensle en pinnstol rider
soffan, där blek som en ängel en fröken går.
Bland gäster är jag den sista,
tyckes den siste på jorden, där festen är död,
står och böjer mig ner vid en altfiols kista,
som omsluter spädaste kropp, som var gyllne och röd.
Nedstoppad violoncellen,
varm i sin heder och lugn i sin röst.
Svart sarkofagen i kvällen
trycker det högspända valvet på vännens bröst.
När stråkar slutar att fila
gnistor ur träiga stoftet, är sång förbi.
Ingen vill flöjtmun kyssa och ljud går till vila.
Stum sover den lille i lådan, så vek och förbi.
Svimmad som drabbad av slaget,
vräkt emot väggen står basaren röd,
icke ett barn av behaget
men för det späda i sorlet ett tungviktsstöd.
Nu lönar sig ej att leta
naggat visitkort till bön om en kärleksfanfar.
Gå icke till graven och bed att få artigt veta,
om slumrande sångarn vill späda sin reportoar.
Men i mitt sinne det brusar,
tonernas vålnader skrida bland våta bord.
Yrkar för gästernas skara
tacksamhet uttala få vid det dödstysta bo.
Ljust skall ert minne vara,
tåliga, stammande toner: Sov i ro!

De grymma minnena

"Nu komma vi igen för att dricka..."

Kommen gärna --- jag skall räcka eder
hjärtat, som jag har, att suga på!
Fly er kan jag ej, om än jag beder.

Muta er, det kan jag ej ändå.
Mina ormar små,
fräsen sakta, ringlen nätta,
samsas hedersamt i måltidsro!
När jag bleknar, ser jag eder mätta
rinna hädan till ert djupa bo.

Ingen elddryck hämtar jag, som river,
för att döva vad ej dövas bör.
Svarta sanningar vid snaps jag giver,
sammanbitet vad er lystnad gör.
Mina ormar små,
fräsen sakta, stingen varligt!
Kosten räcker i en evighet!
Alla kunna få sin del försvarligt,
var och en kan nog bli blank och fet.

Fordra ej, jag skall mig kläda
i den höga smärtans törnekrans,
enkla vardagsgäster! Jag vill träda
vardagsklädd vid eder måltidsdans.
Mina ormar små,
tyst och fattig vill jag ställa
all min villighet till ert behag!
Dricken, dricken ur min röda källa,
där den sorlar under sakta slag!

Om ni matta djävulsblickar bära
eller änglaögon, ej jag vet.
Jag får endast tänka på min ära,
på min ordinära tapperhet.
Svarta ormar små,
sugen lystet, fräsen, ringlen gärna!
Jag fördrar ert vilda skick.
Butter är i afton himlens stjärna
i sin mulna blick.
Ser i väntan mot en stjärna,
grå men ärlig i sin lugna blick.

Detta hus jag lämna skall!

> "Ägde jag ett hus, skulle jag allt tänka på
> att de måste bära mig ut ur det."

Mildaste förbarmare!
Huset snart jag lämna skall,
allt som skarpt jag genomtänkt,
fintligt reparerat.
Sökte bygga varmare.

Rännan fick ett gynnsamt fall.
Hade dropp och sipper stänkt,
allt blev arrangerat.
Ledstång smal, som vacklat,
stöddes gott och väl.
Utanför blev spacklat
under långsamt gräl.
Stred mot åsiktslarmare
--- händigt folk i alla fall ---
stred om ådring, färg och hall ---
--- --- ---
Mildaste förbarmare!
Allt jag lämna skall.

Minnes hur jag gnolade,
frisk med praktiskt ögonspel.
Blicken flög i forskning kvickt ---
allt blev kontrollerat.
Målaren sig solade
ljuvt på stegens överdel,
visslade den silverdikt,
nyss han komponerat.
Ägandet i trevnad
blommande omkring.
Allting i min levnad
ordnat fint i ring.
Punktlig inbetalare
stod i banken, välvd och kall,
siffras ljud gav återskall ---
--- --- ---
Luften nu blev svalare...
Allt jag lämna skall.

Väggens yta härmade
tavlor av en evig vår.
Ur tapetverk, skilda slag,
blommar syntes skjuta.
Falska fåglar svärmade
omkring klistrarn på sin lår,
där han sjöng mot slut av dag ---
Stjärnor på min ruta.
Skymning --- lugn och nyter ---
gå på nakna golv.
Snart ett ljussken flyter ---
möbler dra till tolv.
Inga dunk bestänka mig ---
buller vid en hyllas fall.
Nej, jag står i egen hall.
--- --- ---

Tänk, att man kan tänka sig!
Allt jag lämna skall!

Amor --- amorterare ---
Amor --- nej det var av Mors!
Älska livet är ju ett,
lämna det ett annat.
Punktlig inkasserare
strycker med sitt svarta kors.
Pressar räntan ut i svett.
Kanske får du sannat:
ledstång smal, som vacklat,
stöder gott och tryggt,
när ditt hus blir tacklat ---
gran vid porten --- snyggt!
Tvist bland hesa bärare,
--- händigt folk i ledsamt kall ---
baxar kistan ner från hall ---
--- --- ---
Svartaste förfärare!
Allt jag lämna skall!

Hjälper för ångest! Ohoj!

Reklam: "Har ni ångest, är ni olustig?
Vänd er till oss..."

Gny ej för vaka i nätter.
Här finns det goda tabletter.
Hjulremmar svansa och smälla.
Kavlarna kavla sin deg.
Är det av ångest ni lider,
ligger en magnerv och svider,
darrar ni ofta, min snälla,
tvehågsen kanske och feg?
Vänta nu bara!
Alls ingen fara.
Tja, vilken sats ska vi ta?
Dagar och nätter
pressa vi nya små rätter,
kakor, små fina tabletter,
stöpas när mörjan blir bra.

Darrar er hand under skrivning,
känns det i hjärtat en rivning?
Kommer ett svettbad på ryggen?
Vänta --- här är ett paket.
"Förbisedd är jag på platsen,
strandad i kärleksseglatsen,

moln ha skockats likt myggen..."
Stoppa! Allt detta man vet.
Vänta nu bara!
Se, de små klara,
fina pastillerna här.
Tag dem till natten,
lägg dem i halvljummet vatten.
Sedan --- det vore väl aktten,
om ej er ledsnad blir bet.

"Ja, men jag ångrar... Se, saken...
Saken är den, jag är vaken..."
Pim, pom! För ånger --- Nå sakta!
Ånger, en värk? -- jag förstår?
"Jo, det är värka, det är det..."
Pang! Som i tänderna skär det?
Tja! Etiketten betrakta:
Verksamt för smärta det står!
Dosen förmeras.
Frid garanteras.
Grönt är det pillret till färg.
Intygsbevisen:
Grät kolossalt under krisen...
Pja, liten stegring i prisen...
Billigt för styrka och märg.

"Ja, men min tro jag förlorat.
Tron på en lycka --- jag tror att,
tror att. Jag tror..." --- Låt mig tala:
morgonen syns eder grå...
"Grå --- det kan passa och stämma...
Solen ser ut som en blemma...
Gatorna verka så kala..."
Hm --- allt det där vi förstå.
Hopp! Upp till hylla!
Snart vi förgylla
livet en smula för er.
Längst in --- anamma!
Springpojken glömt att damma ---
äntligen! Snart skall ni glamma.
Röd etiketten sig ter!

"Kanske att tiden förrycker.
Sorgmolnet ligger och trycker.
Vålnader blandas i vimlen,
spökena viska om mord.
Tror att det framfarna slingrar
ut sina knotiga fingrar.
Stank ligger kvar under himlen.

Bultningar höras från jord."
Tyst, är ni tokig?
Tavlan var brokig,
detta är typiskt --- låt se!
Här är för drömmar!
Tyglar med präktiga tömmar
allt fantasispel, som driver ---
dagligen: Tre gånger tre!

Tusende balar om åren
sändas som medel för såren.
Se, hur små flickorna stöta
mortlar av fullaste kraft.
Se, hur det pressas och rinner.
Lastbilenm dånar --- försvinner.
Väldiga order att möta.
Väldiga order vi haft.
Fruktan --- så var det!
Medlet --- ni har det.
Botar för morgondagsskräck.
Räds inte smärtan,
mörk är den nyttiga ärtan,
men den ger vila åt hjärtan...
Karlsson! Kantinen är läck!

"Tack, fabrikörer och alla!
Vatten i baljorna svalla,
degarna pösa och jäsa.
Brått små maskinerna haft.
Slut med det bittra och hätska.
Ren blir min pulsåders vätska.
Tankar energiska fräsa,
musklerna bubbla av kraft."
Bättre ni blivit?
Skönt, det var givet!
Nerverna sluta sitt stoj!
Fullt upp med kunder.
Hyllorna över och under
töms vid reklamens dunder:
"Hjälper för ångest! Ohoj!" Ja- och nejfot

"Har du klart vårt bord? Vi börja
nu i kväll på nytt.
Ej det mer är värt att sörja,
att den käre flytt.
Våra söner gå i gott förvar,
deras hälsning varje kväll vi få.
Sätten er! Jag protokollet tar!
Du kan ställa frågan. Klart! Seså!"

Bordet redan sprakar,
lyfter sig och knakar
sakta... "Kära, runda bord,
du skänker andars kärleksord,
du som talar om att de som dogo,
icke dogo utan leva kvar.
Är det svar?
Är det svar?"

Vilken är jafoten, svara!
Ja!
Vilken är nejfoten, säj!
Nej, nej!
Kunna vi börja i knakande ringar,
bordet redan hamrar och slår?
Känner du fläktar av anderingar,
syster lilla med mörka hår?
Spärra ditt öga, praktiske bror,
som aldring nånsin på anden tror.
Lägg cigarretten, mer lätt på handen!
Känner du anden?
--- "Jag nästan tror."

"B och N.
Är det namnet på en vän?
Ja.
Han är död för länge sen?
Ja.
Han har det gott och bra?
Svara tydliga ja.
Eller du svarar ej?
Nej!
Nej!

Jafoten, främmande gäst, så säg?
Ja!
Ovanfrån kommer du hit på din väg?
Svarar du ej? Frågar jag tydligt och bra?
Ja!
Kommer duy hit från okända friden
långt bortom smärtor och graven?
Har du det bra? Vad var du i tiden?
Hör, hur han stavar!
Ja, ja, ja!"

Ljuslågan vacklar i kretsen lik en ranunkel,
spirad ur mörkrets sammetsjord.
Brännande stiger en spänning i höstens dunkel
darrande fingrar famla på knakande bord.

"Säg, har du sett den livets kraft, som världar ständigt föder,
den som ger vacker blomningsro och den som vilt föröder?
Svarar du ej?
Nej!"

Frälsningsmötet på torget

Skönare var under vita valv!
Heliga bänksus och högheters basar
sorla i fjärran och mässkjortan frasar.
Stråkarna darrade, orgeln skalv.
Detta var ljuv teologicam!
Ja!
Skönheten lyfter ditt hjärta fram!
Ja!
Skönhetens minne,
länge det knäpper
händer därinne ---
aldrig dig släpper!
Buren på gyldsky och blomdoft av vår
strålkransad Anden står!

Där i sitt friska frälsningshumör
bedjes i regnet i högröda mössor,
knäppes demoner med oljade bössor.
Stöt i trumpeten och sången för!
Icke förnäm teologicam!
Nej!
Surr av gitarrer bak och fram!
Hej!
Trummorna darra vid ramlande tararam!
Segern är vunnen,
dödsudden bruten!
Smärtan försvunnen,
och i minuten
upp tindra ögon i barnstoj, som rår!
Strålkransad Anden står!

Ut ur din kammare, känn socialt!

Ut ur din kammare,
känn socialt!
Bulta med hammare!
Spelet är skralt.
Får jag nu se på din uppsyn, din fåne!
Ögon du låne
strax från en brandfackla; från en trumpet
hyr du en stämma, du annars blir bet.

Spring, lilla drömmare,
ut ur din bur.
--- "Tystna'n var ömmare,
luften är sur.
Jag får ta stövlar och segelrock på mig,
annars så slå mig
skurar fördärvad och lyran får rost."
Strunt, hur du bråkar för väta och blåst!

Skrik litet vredare,
tiden vill ha
brinnande ledare,
starka och bra!
Lär dig att rimma på index, din satan!
--- "Går inte! Index! --- det går inte alls."
Ut med ditt kammade huvud på gatan!
Börja nu sången --- åhej --- och ge hals!

Härligt som lågorna
flyger min ton!
Livsmedelsfrågorna,
emigration
stränga min morrande, slarviga lyra.
Trångboddhet, hyra,
folkpensionering och skydd för maskin.
Smörj med maskinolja, inte med vin!

--- "Trodde en lekare
hade sin rätt
sjunga på vekare,
lättare sätt.
Trodde att medkänsla ock kunde brisa
frisk i en visa
utan att kugghjulen surra däri.
Trodde man kunde få solskenet prisa,
blomman och lärkan, så svingande fri."

Misstag, din huggare,
är du nu klar?
Tidsandans luggare,
stöt en fanfar! ---
Lärkan, partibunden, sjunger med möda,
pickar de röda,
blåa och gröna små fröna och vill
bort till de gammaldags tankarna döda:
friska i hjärtat och yra i drill!

Valdagen

Bullrande åsiktsvagnar.
Väljsiffror fly som agnar.
Hornblänk i häftigt drag,
--- taderatta ---
tonblåst och trumslagsskräll.
Bom!
Stridsmän med lappar röda,
stridsmän med blå sig möda
fånga en själ i dag.
Värvning till sena kväll.
Bom!
Där på affischen en utmärglad karl,
ser ut som ett lidande lamm.
Taderatta.
Hopbiten uppsyn. Han valsedeln drar
med seniga nyporna fram.
Bom!
Där på det andra plakatet jag finner
gudinnan med blossande kind.
Taderatta.
Svea, hon svävar, ett svärdsfäste brinner
och flaggor sig trasslat för vind.
Bom!
Allting drar i stormen förbi.
Fosterländsk sextettmelodi
skär sig så blixtrande galen
mot Internationalen.

Struntom i frukostmaten!
Gäller det rädda staten...
Än av plakat en dusch
--- taderatta ---
störtar oss strax emot.
Bom!
Fyllkindad karl, som tager
supen i ödslig dager,
målad som svinet --- usch!
--- taderatta ---
framställd som hälsas hot.
Bom!
Fly den förskräckliga bilden och se
den andra med levande färg,
--- taderatta ---
måttlighetssup --- han klarögd ses le
bland blåklint på vreshetens berg.
Bom!
Vädjar till god tradition utan plåga
med spritsmuggel, kyparförtret.

Taderatta.
Alla spioner i avgrundens låga!
Ett glas utan småaktighet.
Bom!
Snart vi planens fyrkant ha nått.
Virvlar festligt av gult och blått/.
Myller kring valhusets tegel,
där fanor slå som segel.

Havet till landets hyllning
blånar i mörk förgyllning!
Parkträden regna rött
--- taderatta ---
moln som kanonmoln gå.
Bom!
Valsedelsdelarn myser,
fastän i blåst han fryser.
Nalkas mig artigt, sött:
--- tadaratta ---
"Längst in till vänster gå!"
Bom!
Magen, den kurrar, vid hunger jag haft.
För tidigt med frukostens ägg.
Taderatta.
Nästan den hurrar, när nu jag med kraft
trängs in mot en blåmålad vägg.
Bom!
Kvittar mig lika, ty landet går före!
Jag vädjande hornstötar hör
--- tadaratta ---
när med kuvertet med hängande snöre
i handen min röstplikt jag gör.
Bom!
Snart jag kramad och slapp och trött
på benen knappt kan stå.
Stirrar i rutan från väljarkuren
på staden och naturen:

Havet till landets hyllning
rullar i blått --- förgyllning.
Parkträden regna rött.
Taderatta.
Moln som kanonmoln gå.
Bom!

Den kommunala julgranen

Tidningen: "Drätselkammaren har som vanligt..."

Puff, ett hugg i skog,
yxan slinter,
granen sviktar segt mot
snöig mark.
Julens stjärna log
genom vinter,
vita bågars valv i luftig park.
Gråa hyddor med små
eldsken i en ring.
Tyst i kvällen.
Linge ling ---
Bjällra ring!
Julens skymning står kring alla ställen.

Knak vid slädars gång ---
stora stammar,
döda jättar köras
in till sta'n.
Det är lust och sång,
gatljus flammar,
mitt bland tuktad sten
en grönsvart gran.
Höga gråhus med små
pärlljus i en ring.
Lyss i kvällen!
Linge ling.
Julen svävar omkring stenkastellen.

På ett gott förslag
man beslutat
göra jätten från
den vita dal,
där han nyss en dag
tung sig lutat,
till en julgran stor och kommunal.
Alla röster --- ingen enda reservant.
Frid så präktig.
Linge, ling.
Bjällra ring.
Julen svävar kring var stadsfullmäktig.

Slå i stenen rot!
Kring kloaken
friska rötter från skogen
ta fatt.
Över larm och sot
välvs en naken,
väldig både upp i stadens natt.

Kommunala gran, du skattemedelsbarn,
ring vi sluta ---
dansa kring ---
Stjärnskott spring!
Han som stod på rest fick också njuta!

Kanske framför oss ändå

Alla vi i snömoln gå,
famla kring i dimma.
Kanske framför oss ändå
gröna öar simma.
Kanske skall ur kolsvart svall,
ur den kalla välvning,
stiga upp i alla fall
morgon med en skälvning.

"Vad är det för morgon då?"
Inga hjärtebikter!
Skynda dig att genast slå
i en samling dikter.
Glutta ut ur din dubblett,
öppna på din ruta.
Hej, där ven en böljeskvätt,
när du fram dig luta.
Eller fräste kring din nos
någon eldröd låga.
Gosse, du är hemma hos
mänskor, utan fråga!

Se, programblad stormar strö
runt vid vilda tjuten,
röda blad och blå, som snö
fladdrar det kring knuten.
Var och en skall boja ha.
Lär dig bara striden.
Vanefången trivs rätt bra.
Strunt i individen!

Fram, gå på! Ack är du rätt?
Tiden må dig lära,
klä dig i ett lurvigt skägg
och förvildad ära.
Har du inte krigarblod?
Det var remt förbannat!
Saknar du moraliskt mod?
Bättre att du stannat. ---

"Stannat var?" --- Jo, där du var

långt bland stjärnor vita,
där varenda lilja bar
ansiktsfärg av krita,
där det ordet social,
som här ständigt dräller,
inte röjs i vindars tal,
ej i molnskrift heller.

Barnen lärt sig stava det.
Ynglingen att tro det.
Mannen att begrava det ---
där är beskt för modet.
Alla vi i stormmoln gå,
famla kring i dimma.
Kanske framför oss ändå
gröna öar simma.

Lagerlös segrare

> "Ja, Petterson fick rätt. Han sade för tre år
> se'n --- och har sagt upprepade gånger...
> Men han blev nedklubbad!"

Den, som har aningens lykta,
besjunger sin väg för de andra
räknabestyrarna kalla,
vilka begrunda med flit.
Narrar ibland de förryckta,
ofta i hån få de vandra,
tills de blir häpnad hos alla:
Hur ha de nått ända dit?
Vägen i krökningar gick,
ej med linjal och bestick,
gick som i virvlar och ringar...
Men när de plantat sin flagga,
blir det bevisat, anagga,
att de gått rätt --- och då klingar:
Bravo --- som skott i en prick!

Den, som har en aningens lykta,
sitter bland små kommittéer,
kloka voteraregossar,
alla med sundaste blod.
Tittar på planer förryckta,
ropar "Förnuftigt bete er!"

Strålen ur trollyktan blossar ---
milslångt dess ljusflöde stod.
Varnarens rop mot beslut

tystas med: "Tack, och vet hut!"
--- "Ja, men jag ser!" --- "Ser i syne..."
--- "Bråddjupet planerna rubbar..."
Ordförarn småler och klubbar ---
--- --- ---
Segrare --- blekt blev ditt tryne,
när det till avgrunden gick!

Skräm dem att följa dig då!
Eller ställ lyktan i en vrå!
Värm dig och vedstickor spänta...
Småle förutan att håna.
Sanningen en gång skall dåna!
Sitt där och vissna och vänta,
lagerlös segrare grå!

Ja, är min lovsång!

"Hoppets berg är ändå grönt.
Där växer nytt. Amen!"

Med klaraste sikt mot döden
och ständig medvetenhet
om fattigdomens helga dag,
då kläderna skola falla,
jag avvaktar mina öden
och strider mot grå förtret,
försöker med solblanka värjeslag
att slå mig igenom dem alla.
Gudom på Livets berg,
fyll nu mitt bröst med märg,
fyll mig med solsken i roten och stammen!
Blomme jag manligt! Amen!

På grund av att andra följa
vid slutet av mina spår,
alls icke äger jag rättighet
att kvarlämna veord tomma.
För nästa vandrarebölja,
som nalkas med törnekrönt hår,
i arvets bok skall det stå: Jag vet,
att ja-orden evigt blomma.
Väx, är det första bud!
Ja, susar markens skrud!
Ja, ropar solen åt människostammen!
Ja, är min lovsång! Amen!

"Men blodiga händer syssla
och rödaste kvasten går,

och ändå vill du mana mig:
Behåll den friska minen!
Du vill med små blommor pyssla ---
idyllen med kannan står
och vattnar helt förnöjd en stig
i skuggan av giljotinen."
--- --- ---
Skåda min åsikts färg:
Grönt lyser hoppets berg.
Framtiden grönkläder svartnade stammen.
Hjälp mig att vattna! Amen!

II

Långt borta i åren

Vet ej riktigt än hur åren
travat bort med mig på rygg.
Ärrade de blivit, såren,
stungna utav spjut och mygg.
Allt jag skulle tryggt förbanna,
om ej genom mörkret sam
doft från hår kring månklar panna
till mitt grämda hjärta fram.

Långt borta i åren där dröjer du än,
svarthårig, vithyllt, med nittonårsblickar.
Vårvinda blåsa i träden igen.
Almen bak regniga rutan nickar.
Ensamma steg på en grå trottoar.
Skymningen faller och stjärnan blir klar.

Huset är tyst.
Vit som en byst
står du vid fönstret, i ögat är tåren,
älskade vän...
Långt bort i åren.
Långt bort i våren
dröjer du än.

Mitt hjärta vill som mandoliner tala

Mitt hjärta vill som mandoliner tala,
men samlat pund av minnen ropar nej.
Jag får ej lov att mig med sång hugsvala,
romantisera mer --- det får man ej.
O nej, Impertinenta. Nej, o nej!

Dock understundom, när i dunkel tid
en måne rullar
och seglar darrande i rodna'ns frid
högt över milda blomsterkullar,
då kan det hända, du min kära lilla,
att romaneska tankar återfår
sin kraft igen och några strängar slå.

Mandolinata

Min jordglob, som dödstyst sig välver
med skyskrapor, flugor och blad,
på färden av vrede du skälver,
men även du darrar så glad.
Det stoftkorn till mänska du födde,
det sjunger mot andra, som glödde,
och gnistorna dansa på gata,
bak parkträd i land eller stad.
Då kvittrar en mandolinata,
då kysses i månskenets bad ---
då är det du darrar så glad.

På väldiga ryggen vi segla
som insekter, prickiga, små.
I världshavet stjärnor sig spegla,
i insjön vid skogen också.
På storstadens myrvägar slingar
sig armar kring halsen och ringa
sitt byte --- detsamma på gata,
vid plankport i småstäder grå.
Då klingar en mandolinata
i månflöden, ymninga, blå,
då bävar och fröjdas du så.

I länder av lågor förödda
du vet, att där finns som förr
bersåer kring knutarna strödda
med grönska till fönster och dörr.
Där kyssas i skymningen svala
en vit fröken Sentimentala,
en yngling i kvällen får vänta
på soffa av marmor vid strand
en frisk fröken Impertinenta
med pärlemorsken på sin hand
och ögat i glitter och brand.

Vår vördade moder, som bär oss
så envist i rymdernas natt,
som mödan och lidandet lär oss,

som när oss med tårar och skratt,
med brandrök de klaraste frukter
du svärtat, och suraste lukter
du sände kring fält eller gata ---
men dock i ditt gåtfulla bröst
det flammar vid mandolinata,
det flyger vid kärlekens röst,
vid toner till svalka och tröst.

Och födde du än kommunalmän
med nyttiga åtgärders rad,
och växte det skarptänkta talmän
bland skyskrapor, flugor och blad,
det växte ock barn, som förbliva
som barn, fast de åldrade driva
och svärma i park och på gata,
när kvällen är månkrönt och blå.
Vid klangen av mandolinata,
vid kärlekens lustfacklor små,
min moder, du fröjdar dig så!

Smuggelskutan

Smuggelskutan gungar
vid mitt hjärtas tremilsgräns.
Hör, hur böljan rungar,
seglens bukar spänns.
Se, hur lömsk kaptenen,
dunig hud och drypvått hår,
med de vilda skenen
i sitt öga står,
kommenderar rättning
åt en rå besättning.
Se, ur sjömansblusen sköt
vita vingars spröt.

I vart kärl med buggla
finns en vara, vild som glöd,
in de henne smuggla,
trots jag strängt förbjöd.
Vinden ring- och rangar,
och på fradgig vandring går
böljan, när man langar
och i stänkar står.
Fast min stämma rungar,
lika djärvt, beslutsam står
främst bland smuggelkungar
du med vindkylt hår.

Smuggelskutan gungar.
I mitt hjärtas snygga vrår
eldförgyllt man slungar,
bäst där ordning rår.
Damejeanner porla,
röda droppa sorla.
Vingprydd stuvare med rop
langar stop på stop.
Blåsten för kaptenen
blusen klöv: Se skenen
av en gyllenrosig bukt,
vit och kluven frukt.

Jag, som rättigheter
äger över detta land,
bannar, vid Sankt Peter,
dig med knuten hand.
Det du söker vinna,
är mitt landamäres frid,
all min ro skall brinna
röd och hemsk därvid.
Vilt skall tankel ruckla,
slå sig sår och buckla,
fladdrig, rusig, dingla, flå
och förkolna så.

Nekar att blomma...

Nekar att blomma! Befall!
Stampa ur marken rosor,
vatten i kylig kristall.
Stampar ur marken en blomma,
    som ligger och gror.
Jo, om du tror!
Jo, om du tror, min bror!

Marken blott damma och rök
vid dina stolta försök.
Hål kan du slå.
Smuts kan du få.
Icke en droppe, som tindrar,
    icke ett fattigt strå.
Ingenting hindrar,
att du försöker ändå...

Nekar att älska! Befall!
Stampa ur bröstet ömhet
vid detta ordet: du skall!
Fruktan slår upp eller vildhet,

vilket du vill.
ömhet är still,
ligger förfrusen och still.

Napoleone! Se så!
Stampa ur marken härar.
Se, hur de stiga som stormar.
Vååld kan du stampa ur marken,
som ligger och gror,
säkert jag tror,
Napoleone, min bror!

Fjäska med hjärtat ett slag,
vunnet med fältherretag.
Ini dess mitt,
mitt liksom ditt,
hämnarn med yxan glindrar,
väntar att slaget slå.
Ingenting hindrar,
att det blir ogjort ändå.

Kring befruktningsdansen

Kring befruktningsdansen vilda tankar svansa,
grova kvickhetssmeder nypa, hamra, slå.
Anekdoter viskas i kaféets vrå.
Vid en knuff i magen
rodna feta dragen,
skrattet exploderar under hi och hå.
Genom år i tusen
hördes lystna susen,
samma tassel ständigt på den heta jord.
Djurets brunst och låga
utan ohöljd fråga
tolkas runt i husen
med de röda ord.

Kring befruktningsdansen vackra tankar sväva,
liksom vita slöjan prydd med ros och krans,
längtan spunnit tyget med en gyllne frans.
Fin som månens skära,
jungfrulig, med ära,
strålar älskad kvinna, hög i drömmens glans.
Vid en mänskas vagga
står en bock med fragga,
full av eld och röda, pockande begär.
Himlen även dröjer med sin stjärna där.
Dessa två tillsamman
hopaflätat flamman,

lust och längtan blandas --- låga, mörk och skär.

Därför drömmar ljusa
med en harpton susa
under kärlekskamp vid farlig blomsterdunst.
Bäst ett djurböl klingar,
raggig bock får vingar.
Stjärnan klarögd brinner över mull och brunst.
Muntra mänskosvinet
kan förvandla grinet
som inför en dotter, späd i skyddad säng.
Och satyren fäller
bockhår, när han ställer
tanken till den kära, ljuv på drömmens äng.

Illustionsfri ungdom

Inga illusioner!
Inga svärmiska toner!
Torrt och lugnt!
Därmed punkt!
Inga tankar, som dröna
lata kring i det sköna.
Praktiskt allt,
strävt och salt.
Ja, i detta tidevarv vi på vår lycka vänta.
Drömma vi?
Nej! Svärma vi? Ja --- en smula, Impertinenta.

Än går nämligen vind omkring
och pratar sommarfraser.
Än går skönheten tyst i ring
bland fyllda blomstervaser.
Drömmens attiralj, som brann
i verklighetens låga,
vecklar sig ut,
ny i var klut.
Aldring ta drömmens kläder slut.
Välfurnerad, präktig, grann
den murar upp sin båga.
Romantik man öva kan,
om blott man vågar våga.

Än går nämligen våg på sjö
med romaneska later.
Än strör nämligen månen snö
på alla karska stater.
Romantik man öva får,
om man i smyg den övar.

Tyst för Guds skull!
Se sådant gull!
Se hur vår kväll är av fägring full!
Böljan som en luta slår
och siffrig tanke dövar.
Drömmens attiralj, som vår
tid vill oss beröva,
nyttjas igen.
Titta, min vän!
Hör hur det klingar i bröstet än!
Kärlek står i svarta svalg
och strängen slår generat.

Ljuvhet nej!
Duger ej.
Kriget har oss tvättat,
starka saker berättat.
Fredens ö
smalt som snö.
Kalla sanningar ringa ---
klang ---
som slag på klinga!
Druvans rev
taggtråd blev...
Ja, i detta tidevarv vi på vår lycka vänta.
Drömma vi?
Nej! Svärma vi? Ja --- en smula, Impertinenta.

Blomster av våren

Yr du med knäna tillsammanslagna
eller dansar helt sirligt på tå,
går du med fläta, med lockarna slagna,
eller du har dem till anklarna dragna,
blomster du är väl av våren ändå.
Lex moralarum!
Summa summarum!
Blomster du är väl av våren ändå.

Ej statistiken om fall och om fylla
har jag i minnet, där vårglädje yr.
Ser dig en vattstänk, dem strålar förgylla,
bäckporl och lärkslag, man gärna vill hylla
i mörktal om höstrusk, när höstanden gnyr!
Nu vill jag rosa
Lex Amorosa ---
själv mitt latintal jag skapar och styr.

Röda diktarn skall hjärtan bestämma.

Ej har han bössa, men kogret i hand.
Damskräddarlpmimg din bröstkorg skall klämma
eller dig tvinga att klä dig som skrämma
eller dig lätta från tryckande band.
Rex saxalorum!
Lex vaxalorum!
Modekungs vita slavinna i brand.

Men hur han klipper och knäpper och snålar,
aldrig han lyckas föröda ändå
våren, den klara, den glada, som strålar,
strålar trots klädtvång och siden och nålar,
prål i skarlakan och lapptyget grå.
Och Rex natura
kan du ej lura,
ränkfulle skräddarekung ändå.

Kommer nu våren emot mig i färger,
målar sig dödgrön i blodsugarstil.
Ändå på våren bak masken jag svärjer,
vårdagen aldrig för vårlust sig värjer.
Spritter det ej trots ditt livströtta smil?
Lex vampyrossa
våren kan krossa.
Fritt flyger blodet som vårfågelns pil.

Går du med kinder av tårarna tvagna,
står du vid arbetet, trollad i vrå,
går du med lockar, med lockarna slagna,
yr du med knäna tillsammandragna
eller du dansar helt sirligt på tå.
Hej firularum!
Summa summarum:
Blomster av våren förblir du ändå!

Vera seconda

Min verkliga vår, den var långtifrån prima.
En vara sekunda jag kallar den allt!
Vad kunde ej då av bedräglighet tima,
vad kunde ej då förbistrat och salt
och späckat av vånda?
Nej nu,
min vera seconda,
skall du
med härdade blommor i molntider stånda.
Min vera seconda!

"Men oron är påtaglig..." Påtaglig krisen

och påtagligt blodrummet där, som jag ser.
Men påtaglighet ha ock friska bevisen
på gunstighet, vera seconda mig ger.
Med övermod svassar
jag visst.
Bäst allvaret passar
till sist.
Må vara! Men påtagligt vårsolen gassar.
Se, vårfolket jazzar!

Se vårfolket dansar! Nå, är det i blodet
mer ruttet än fordom? Det undrar jag på.
Går vishet i krusflor till senaste modet?
Är kärleken avklippt lockarna småä?
Moralen? Vem dömde?
Pass på!
Sin galenskap gömde
de grå!
Jamen, statistiken så lagom berömde...
den svartsiffror gömde...

När smärtan med gallsträng i skymningen sitter
och spelar om livet --- ej tonträff är allt.
För svärmande hjärtat idyllen i glitter
står levnade än, fast man trodde det svalt
i torrtid och armtid.
Åhå!
Det unga har varmtid
ändå.
Det älskar i fridstid, det älskar i harmtid,
det sjunger i larmtid.

Pardon! Jag vill själv söka hämnas en skara
av kusliga dagar, som rytande gått.
De voro ej prima --- sekunda dess vara,
och sol vill man ha för vart frostbett man fått
i järnvinda råa!
Nej nu,
min vera, min tvåa,
skall du
mig trösta för timmarna, arma och gråa.
Min vera, min blåa!

Det visslar i buskar, där svärmarna smyga.
En bänk målas grön och en båt målas blå.
Som vita studentmössor skyarna flyga
och majstångskvartetter i städerna stå.
Så weg med all vånda,
ty nu

min glädje, min blonda,
skall du
så tapper och trygg i programskvalet stånda,
min vera seconda!

III

Resling

(Fragment)

I

Vid ett glas spiritus, ett gyllne glas,
herr Resling följde tidens spår, som fylldes
av trampande arméer, blod och bomber.
Han lärde sig av alla tidningsblad
att se med kalla gudablickar över
de stora händelsernas sifferskaror.
Men varje liten siffra dolde dock
en storgestaltad värld av yppig ångest.
En etta var väl blott en liten fänrik,
som på ett bröstvärn dött.
Men bakom fänriken, som bleknade
en gryning kall, då han med matskål'n sprang
och i pur nyterhet stack upp sitt huvud
mot livets sol: God morgon!
men i detsamma föll ihop ---
vid denna lilla siffra satt ett rep,
som strypte hoppet för ett par tre andra.
Och deras kärleksvärldas lyftades,
som för en gasknall jättestadskvarter
av stenar skildes från varandra
i mäktig fasa för att störta ner
med sjungande dån och skakande knall.
Men siffrorna, de voro ganska många
och därför voro många världars fall.
Ja, miljoner små planetsystem
av kärlek brakade och sprängdes sönder
i salta störtregn
vid smärtans lågor,
vid sorgens sotstorm.

II

Han var en liten fradgig karl
av konjunkturskum fylld och trolöshet
av vanlig mänskosort.

Med naglar rustade för ledsamt värv,
sorgkantsbeprydda, brukade han peka
på kartans linjer. Dessa gudafingrar
beskuggade de gula fält inunder,
där jättehärar voro under marsch,
fast ej man såg de svarta jättehärar,
beströko alpens toppar,
där ej man kunde se, att vallmo röd
bland drivor växte,
de grumlade den blåa havets vik, där
små periskop bland salta skumstänk blänkte,
fast härifrån man glimtet icke såg.
Och ovan molnen dånade en röst,
förkunnande: Här blir det huvuddrabbning,
mitt liv och kniv, jag tar det på min ed!

Och ovanför herr Reslings lavoar,
där hängde tavlan med treenigheten,
en fältgrå tavla.
Med purpurstänk
på armslag eller axelklaffar:
den krönta viljan lutad över kartan;
bredvid en manshög trygghet med mustascher
i huggvärjsform på anlete, som tycktes vila,
som tycktes säga: Flera jordklot kasta
mot mig! de skola återstudsa
som fotboll mot en stadig målvakt studsar;
på andra sidan: man med tvenne
fältherrehakor och en blick av oro
lik irrande granat på väg mot mål.
Vi äro en, vi äre tre och en.
Tre, en --- mot alla.

Herr Resling kallade dem ner:
Bra, pojkar!
Med dem han hade knutit ett förbund
pojkaktigt, ivrigt: Åh, vi skola göra
små underverk tillsamman.
Han hade dem bak ryggen i dispyten ---
när han sitt sällskap pressade tillsamman
i hydraulisk press av saklighet,
dödskvävande och bröstkorgsbrytande.
De drogo in i samkväm små,
med stövlar och gehäng,
bland glas och urklipp om vartannat.
De fingo sitta med till bords,
allt medan natten
sin lilla gula, trinda unge födde,
allt medan barnet lyste, gick, och dog ---

och dygnet skiftade färg.
Och när han trampat kring i argumenter,
han ropade: Så gör vi slut på kriget,
så gör vi slut på alla kommissioner!
Bra, pojkar!
Åt helvete med alla kommissioner!
Treenigheten sade: Ske alltså!
Vid min järngrå vilja.
Vid min heder stark.
Vid mitt lågande svärd.

Och krigets strypare och kommissioners,
han rutade i form av flaggor fast
sitt övermod på kartan.
Små klara krigarvimplar,
som stela tecknade herr Reslings lag
bland gråa kämpar, där de rullade
med skum kring munnarna i stormens tid.
Ty stormtid var det.
En gråterskornas stora tid,
då Ivanovna sin Vassilij sörjde,
och Lisbeth sörjde Fritz,
och Marion den lille Victoire,
och Dorrit bleknade för Teddys skull ---
och mer och mer på samma stora sätt
långt ut i stor och svart orimlighet.
De döda voro många.

Fältgrå fantasier

I. Tankar blandas

> Maurice blandade minnen, medan han smälte sin
> kost i skyttegraven.

Slut är min tunga soppa,
mitt kött och mitt bröd...
Kulorna ständigt hoppa
och fälten beströ.
Ge mig en cigarrett,
om du har, gamle bror!
Tack för det goda blosset!
En skakning, jag tror...

Framför en dunst och töcken,
längst bort är en skog.
Skogen var full av storvilt,
det minnes man nog.
Där har det suttit fåglar

och kuttrat på gren...
Husch, för de brända stammar
bland rödfärgad sten!

Hustru min är där hemma
och väntar på mig.
Trösta dig lagom bara,
när far är i krig.
En gång jag tänker komma,
ty snart få vi fred.
Snart skall det sista motstånd,
som hindrar oss, ned...

Tittar du än i rutan
på blomster och säd?
Darrar det fint i blåsten
bland ulliga träd?
Dagarna voro bra i min
mörkblåa blus.
Gott var att stå i mylla
vid morgonens ljus.

Tänkte jag på meloner?
Visst gjorde jag så.
Skötte dem liksom dibarn,
när kvällen var blå.
Jesus, för de meloner,
som dimpa bland oss!
Kärnorna, som de kasta,
bli farliga bloss.

Gav jag väl dig på skallen,
min nabo, så kär?
Minns nog vår lilla gränstvist
om jordgrandet där!
Aldrig man borde bråkat
och ordat vid ting.
Lyckliga tid, med smågräl
och fredliga sting!

Här är det gnat i luften,
som hörs och som känns.
Kulorna ständigt tvista,
och marken, den bränns.
Mären lär inte straffa
den karlen, med kniv,
som över fältet hastar
att stjäla ens liv.

Kortlappen förr jag dängde

på bykrog ibland.
Vandrade då de stängde ---
min glädje jag fann.
Mötte du mig i månsken,
hur lycklig jag blev!
--- --- ---
Svarar du ej?
Skriver du ej?
Jag skrev ju ---
jag skrev!...

Finge jag mig ett svårt sår,
då kom jag väl förr.
Far står med glada äran
och stapplar vid dörr...
--- --- ---
Bryter det åter loss?
Se, hur eldar de strö!
Ännu ett litet bloss ---
om en stund skall jag dö...

II. Wienerblod

Invalid visar en konstgjord stridsställning
i Wiens Prater.

I glada Pratern jag går på vakt.
Nyss var jag med om den röda slakt.

En skärva kom med bud till mej:
"Följ med!" Men riktigt löd jag ej ---
ty frälst man blev ur kratern.
Nu haltar jag i Pratern.

Här vaktar jag en skyttegrav,
där inga dödar man vet av.
Ty den är gjord för visnings skull.
Kom, främling! Hit med litet gull!

Vår kurs är mycket låg i år,
och kry turist i staden går.
Han visslar kanske melodin,
som Strauss har gjort om glädjens Wien,
en hymn, en dans om lustigt mod,
om wienerblod,
om wienerblod.

*

Den avgrund, som jag visar --- konstgjord bara!
Av mull, förstås! Men bakom tovor står

en målning av ett fält med glesnad skara
av brustna träd --- en skog, som har fått sår!
Men bra artisten gjort sin blåa himmel,
den smälter hop i färg, fullt riktig, klar,
med äkta himlen och dess fågelvimmel,
som flyr och far.

Nu trippar fram en främlingssvala!
En ljushyllt nåd, som bryter på sitt mål,
en flicka från de neutrala,
som skall gå ner i skyttegravens hål.
Jag undrar om hon även bär
en melodi om lusten här,
en livets sång om skum och prakt.
Tre fjärdedels takt...

Hon nästan gnolar några lätta frågor.
Ett ögonblick jag tänkte ge svar med lågor...

*

Tänk, om jag velat, tänk om jag unnat
flickan lyss till min eldmelodi,
skulle jag kunnat
härma skri!
Kunde jag spelat
dunder och rassel,
smatter och tassel.
Blixt, far förbi!

Åh, vilket vals,
du unga, brinnande
kvinna, med löje och sång!
Häng kring min hals!
Dansa på rinnande
fälten vid blossens språng!

Jätteorkestern har stråkar som lansar,
trumverket slås i ett fläng.
Taktslagarn flyger och rasar i pansar,
hålögd och sträng.

Skärvkrona, strålkrans
skola vi bära.
Dansa vår sångdans
med ära.
Dansa vår dödsdans
med flammande mod.
Wienerblod!
Wienerblod!

*

Det där var blott en febersyn
mitt under friska sommarskyn,
då hon på varsam fot går ned
i avgrunden, där ingen led.
Nej, aldrig talar jag om slikt,
när flickan frågar: "Är det riktigt likt?"

Jag säger: "Just precis, min fröken lilla!
Så såg det ut, när allt blev lugnt och stilla."
--- --- ---
Visst var det sant, vad hennes ögon sågo.
De hade målat sann terräng omkring.
Ja, det är ganska likt som där vi lågo ---
men ändå liknar det ju ingenting!

IV

Möte

Dråparen gick på vägen,
hojade och sjöng på vägen:
"Och skeppet Skulda,
ja, skeppet Skulda,
hon var så vådligt lastad på sin färd..."

Över gärning han glat lock,
vältrar stenar, block på block.
Hej, det är glömt!
Allt är som drömt!
Tjo!
Intet blod på broddad sko.
Nu är han glad.
Vildar finns många bland gren och blad,
rövare gå i varenda stad.
Nu har han ro.
Tjo!

Där stod en vilde invid vägen
på åtta år och dräpte blommor,
som växte där.
Hon hade läppar liksom vilda bär,
och vilt var håret som på riktig vilde,
och vilt var sinner på den lilla där.

Då hörde hon ett sjungande på vägen,
och kärlek växte som en storm i hjärtat
bak fläckad dräkt.

Hon fällde flera blommor för att räcka
som gåva åt en man på vägen
i fläckad dräkt.

Hon sprang på hans sida ---
och gåvan han tog med en nick,
men ej ett ord från munnen gick.
Det bröt ur hans öga som mörka lågor ur ugn.

Så dräpte barnet med vildes kärlek
vildes lugn.

Dråparen gick och mulnade på vägen,
tystnade på vägen.
Gärningen, som legat under lock,
likblek reste sig i blodig rock.
Landskapet falnade,
luften blev tung.
Åskmörk dalen ---
kvavt i den lövgröna salen.
Heden stod röd, med darrande ljung.
Bäcken i kvälja
började stöna och svälja...
--- --- ---

Nej, det är drömt!
Allting är glömt!
"Och skeppet Skulda,
ja, skeppet Skulda,
med frakt och manskap sjönk i havets bo..."

Intet blod på broddad sko!
Nu är han åter glad.
Vildar finns många bland gren och blad,
rövare gå i varenda stad.
Aldrig om blommor han någonsin bad...
Nu har han ro.
Tjo!

Skiftesvis

"Vad var det väl, som var dig över strömmen?"

"Åh, det var kärleken och goda drömmen."

"Ej så för mig, jag var en man med trilska
och över forsen bar mig ofta ilska.
Och föll jag någon gång, blev grå om kind,
bäst stod jag ändå upp vid saltad vind,
och saltad vind, den färgar frisk min kind."

"Låt mig få sjunga om den stranden vän,
med bloss i hjärtat vill jag böja knän
och falla ner bland gröna ljusa trä'n."

"Var en för sig! Jag gnolar på min stig:
O, älskade min ilska, älska mig!"

Denna krake, som heter Nej

Bra! Vackert ord! Tack för vart vackert ord!
Jag ämnar ändå hylla denna krake,
som heter Nej, men som har gått till strid
mot månget pösigt Ja i denna världen.
Och stundom rår en synål över svärden.

Tänk vilken galt! Ett klubbslag icke
kan stjälpa denna säck av oxblod full
och döda tankar, översittarsinne.
En dolk kan icke genomstinga svålen,
men när det regnar nålsting, blinkar han
den första gången. Men den andra gången
han kliar sig som för en mygga.
Den tredje rullar han med ögonen
och börjar råma
och dansa galning inför folket ögon.

Och mager var väl han som förde nålen,
Herr Ta-ifrån är icke bred och röd,
och mager var väl Nej, den arma fålen,
men bägge ha förtjänat kans och bröd.

Betyg åt trädet

Den, som fördömer,
bästa att han ginge till trädet ock,
bannade trädet, som skrumpna frukter gav,
piskade dess blad,
droge vred åstad.

Den, som berömmer,
må han ock trädet berömma och tacka,
när i dess mörka, svallande krona
skymtar klara astrakan,
säga: "Se på det rara!
Så bör du vara!"

Ormen och jag

Ormen och jag

fred vilja ha på skinnömsningsdag.
Höra vi stora fötter,
som stampa vid trädets röttar,
samla vi gift och spruta
ur vår lilla tand.
Men när vår hud är spräcklig och skön,
då är världen god och grön.
Av frukten den dignar.
Ormen och jag välsignar.

Ängeln i glaset

Ängeln såg jag i glaset.
Glädjens svävande alv
bland fraggan log och skalv.
Var ock drycken tunn och klen,
hände ändå,
när luften var varm och ren,
drycken blev god, drycken sken!

Sannerligen! Ja!
Rätt må ni ha.
Ängeln!
Må bägar'n på änglar bli tom,
blott dessa droppa
smaka min fina, min överfina, kräsna, känsliga gom.

Brevet begynte

Brevet begynte med Käraste du,
då vägen var bred,
solen klar och stor,
dagarna voro glada.
Sedan lät det: Gamle vän!
Bäste Bror, skriv snart igen!
Snart så var
ökentorra B. B. kvar...
Slutligen klang, som ett rop från soldat:
Hej kamrat!

Slålsmidda ord, med klangen
ej du till stort förpliktar.
Dock har du högsta rangen,
kanppast en lögn du diktar.

Sanning på kvist

Mänskoåsikt, tassel, fladder...

Fly, förbi, vänd om!
Fasta händer, som rinna,
gå i luft, försvinna.

Dagens heder hette heder,
morgondag
kommer annat slag.
Sanning sitter gul på kvist
med runda ögon och ler.
Flyger upp --- en annan sanning
slår sig ner.
Den har blåa fjädrar sköna,
den har ögon gröna.

Nu de skjuta eld och flamma.
Sanning! Ditt namn:
"Ett och detsamma!"

Kom, flyg i min famn.

Nederst, nederst...

Nederst, nederst böjd i andakt
inför det eviga sköna, bittra
din plats må sannast vara,
du som med strängar går.
Kyss det stoft, som dig bildat,
gräv i dess mörka hemlighet,
klappa det tunga klot,
ur vars rötter ständigt ny
lust och glädje blommar!
Nederst, nederst med pannan mot jorden,
men hjärtat i brinnande tacksamhet,
skjutande lågor mot höjden,
svävande lågor,
svävande frågor
mot kärnfulla natten, som ljuset föder
som mull föder blomma i rörande skirhet.
Andakt under susande gren,
altartjänst bland gräs och sten.
Nederst, nederst på dina knän,
fattig, rik!

Mästare

Den store, den lille med fladdrande hår
och stormande själ,
orons och fridens tolk,
trotsets och hånets spelman,

kärlekens sprakande fackelman,
slogs av ödets blixt.
Örat, en gång sorlets vän,
susets och stormens vän,
av slaget dövat blev.
Tystnaden slöt sig, spelmannen famlade blek
på döda strängar.

Så ner i mörkret han störtade,
ljudets mäktiga tolk,
dödstystnad blev hans lott.
Så skall en konstnär falla.
Så skall en ljusets bärare stiga
högt ur sitt väldiga fall.
Genom de svarta klippor av tystnad,
tunga över hans liv,
stego ur själens eldiga rum
skönhetens grenar,
alla med stjärnskimmer övergjutna
högre i mäktig krona.
Så föder smärtans mörker det största,
så föder nöden,
så gives ljus av nattsvarta öden,
eviga toner åt alla som törsta.

Svarta stjärnan

I öknen blåsten var hård och tvär.
Hej lu! Hur het var vind
högt över rökiga molnen, där
den svarta stjärnan stod.
Den kallas ej för hoppets, den
ty hoppets, den är klar.
Den stjärna, som jag stirrat på,
den hette hopplöshet.
Men när jag länge sagt till den:
dig vill jag älska blott,
den värmde och den strålade
och gjorde mig så gott.
--- --- ---
Jag gick i den röda ökensand
och rpoade under en stjärna.
Stjärnan stod lågt, stjärnan stod högt,
dit bar mig min längtan så gärna.
Min ära vred jag ur min hand,
min fåfängas tid förbi!
Då kom jag ååter till blommande land
så lycklig och så fri,

det sjöng bland bullret i blommande land
en barnslig melodi.

Ur mörkret

I kväll är vår, det är stilla
i luften, och trä'n stå i blom.
I skymningen fåglar varsamt tala
bland blommors rikedom.

Det är som om godheten famnar
allting --- det blir ljust på din stig.
Ur mörkret det skimrar av vänskap,
ur mörkret det strålar av kärlek:
"Ro! Jag hägnar dig!"

Folkvisan

En gnolades, när blom slog ut,
när träd sprack fram vid husets knut,
en nynnades vid barnets säng,
då drömmens bild blev mörk och sträng,
en visslades vid liens gång
bland junigräns i vång.
När flickan gick på kärleksstig,
en sjöng hon tyst för sig,
den var av månsken och av blod,
som hennes bröst förstod.

Hur säll är den, som bor i mull
men ändå svävar kärleksfull
omkring och kväder stilla,
gör gott men aldrig illa.
Hans namn är evigt ristat in
på moln som flyr och far,
ej någon människa skriften läst
och sett hur stolt den var.

Se där hans byst! Av tomhet mörk,
som aldrig kan förvittra,
står som en skymning ovan björk,
när kvällens fåglar kvittra.

Mäne! Kasta en silverkrans
åt ingen --- ingenstans!

Berget stod blått...

Berget stod blått som en dimma

i morgonens rosentimma,
vattnet låg stort därunder
med tassel, viskning och dunder.

Det var vid ungdomstid han såg
en gång den bilden klara:
ett grenverk flöt på orolig våg.
Vart skulle det grenverket fara?

Ej sant ändå! Det var ett djur
med yvig krona, som sam.
Från berget det stigit ner
och sökte sig kämpande fram
till strand på andra sidan,
som stod i rofull förbidan,
med gröna åsar och ris,
ett nordiskt paradis.

Då fylldes hans sinne av tjusning all
vid tavlans färger och vågens svall.
Det var idyllen, frisk och ljus,
som tog i hans minne hus...

Men eftersom dagar vandrade hän,
förkrympta blevo bildens trä'n,
och eftersom åren vandrade bort,
slog vågen mera kallt och hårt.

Snart var idyllens motiv:
ett liv, som stred för sitt liv.

Återseende

Äng, äng, intet du är
mot ängen i mitt minne.
Torra, kärva dina strån.
Fattiga gudslån.
Hård din mark och trampad din vall.
Dock är det du i alla fall,
som skänkt den rena bild jag har
så blommande klar
härinne.
Minnets äng ---
Dallra min sträng!
Rör mitt förtorkade sinne!

Hade jag inte lockats till dig,
dragits till dig igen,
hade jag ännu fått älska dig
med glädje, arma vän.

Nu har din bild bedrövat mig.
Vad jag återsåg, det var
blott en skenbild, kall och klar,
av min äng.
Hård, sträng
blåsten drar.
Torrt och kallt blev mitt sinne.
Frostigt vart ord jag på tungar bär.
Äng, äng, intet du är ---
mycket du var.
Ljus du är
i mitt minne.

Rosenraset

Rösten ur luften:

På molnet så glad jag vilar
och ser er möda stor
och ser er vässa pilar
och gå i tunga skor.
Då hämtar jag ur luften
ett väldigt blomsterfång
och låter det sedan falla
dit ner till eder alla
i stort betryck och tvång.

Jag ser genom klara glaset
av himlar, hur mödan ler,
när stora rosenraset
av luftiga rosor sker.

Nå, följ med!

(Fragment.)

Minns du tobakslukt kring lärarns rock
vid privatlektionen sommartid?
Utanför var luften klar,
trädet grönt,
regnstänkt trottoaren slingrade mot parken.
Ängslan bodde här och möda.
Under bröstkorg späd
oron stack med nålar i den grop,
där all sorg och ledsnad tycks ha bostad.
Känslan tog på starka vingar
tanken fatt och bar den ut bland blommor,
trissor, bollar --- bar den ut på sjön,
medan siffrorna där döda lågo.

"Nå, följ med!"

Denna lilla hjärna skall nu lyckras,
ansas och besås.
Denna fjäderlätta ambition
--- passa den, herr lärare! ---
kan bland x och dumma nollor,
svåra, feta nior,
snälla treor, kringelrunda,
gaffelvassa fyror små,
sjuorna med hulling,
allvarsåttorna med lärdomsbrillor,
hastigt enleveras,
hastigt stjälas bort.

Utanför en sammansvärning pågår,
tystnad förbund av svala (pilsvart
dök den nyss förbi!)
och av stort syrenblad intill fönsterglaset,
som där sakta bankar ---
medan humla, randig zeppelin,
liten, men ändå så tung och långsam
i sin säkra fart, från öppen ruta
seglar in att hjälpa till vid dådet.

"Nå, följ med!"

Tanken följer med till alla vänner,
genom fönsret bort.
Liten gädda snaras, medan vattnet bubblar,
sipprar fint bland nakna tår.
Hövålm öppnar grotta, full av doft,
humlesummelummet dagslångt tonar
under evig sångexaltation
från en lärkboll, högt i luften kastad
utan att till marken falla.

Gullhöna flyg!
Spräck blad att blåsa i!
Stjäl från den gröna häck,
som sänder uut i luften
en doft av livssaft frän,
en ljusgrön näsa
att på din egen trinda, blanka fästa.
Och spring!
Spring in i vret, där kalla vassarv födas
i sköna mörkret bland ansjovisburkar
och farligt glas.
Följ med, följ med!

Syntaxupproret

B Y säger By.
F Y säger Fy.
Nu skola vi läsa grammatik,
tills denna måndag blir ett lik
och tisdag födas ny
med hy som morgonsky...

En specialist i levande språk
magistern är, så stark och sund.
En specialist i döda språk
intill sin sista stund.

*

B A säger Ba.
B U säger Bu.
Sätt hopa de mystiska orden
till vågor och lågor nu!

Du är en liten sångardräng,
fåfängan din är stor.
Du talte om himmel och äng,
men mest om dig själv, jag tror.
Du talte även om fågel,
som slipade näbb på gren.
Söta fågel lilla ---
Söta fjäril ---
Nu skall jag hamra dig ren.

B A säger Ba.
B U säger Bu.
Sätt hopa bokstäver mystiska
till vågor och lågor nu!

*

Men en gång jag stod intill den rand,
där etiketter och ord blir sand
eller flygande bloss och brand,
där tron ej bibehåller
sin formel men blir gudsblå färg,
där vetenskapen får koller
och tappar hur och märg.

Där rådde ett syntaxuppror,
min lärda och celebra bror.
Där sprang i hårda humorkval
ett annars friskt adverbial,

och adjektiv gick med kniv
och sade: Jag är substantiv.

Jag ämnar hämta en ätbar frukt
men kom blott åter med eterlukt
och fosforblåa strimmor
och kvava töckendimmor.
Dock färgerna bär jag i minne
och klangen från stora, tunga ord,
som hördes längst därinne.

Jag sökte visst med aningens låga
tränga igenom sus och sken
av svävande, gungande fenomen.
Ett nyfiket barn kan våga.

Sen bröt det ut syntaxuppror,
där orden, slagna i kedja,
bojorna sprängde, min lärda bror,
färutan om frihet bedja.

*

Här blev förbålt ett liv
med substantiv och adjektiv,
som bytte skinn och kläder.
Och ablativus, barnens vän,
ej kände lärarn alls igen.

I upprorssal'n,
på upprorsbal'n,
man gav ifrån sig väder
helt fritt på
melodi,
och orden sprungo på gungande bräder,
allt under botsägesskri.

Motsägesskri!
Motsägesskrå!

Gud tröste oss för balen!
Jag tror magistern blev galen
och upprorsledarn också!

*

Men tyst nu i klassen!
Rätt lägg tassen!
Alla orden i blankan rad,
så blir vår lärare glad.

En specialist i levande språk

han är, så stark och sund.
En specialist i döda språk
intill sin sista stund.

B Y säger By.
F Y säger Fy.
Nu skola vi läsa grammatik,
tills denna måndag blir ett lik
och tisdag födes ny
med hy som morgonsky.

Sånger till Molna

I

I dag skall du reda din egen sorg.
Tyst skall jag stiga till dig.
Kommer med gåvor i lufig korg,
dem vill jag giva till dig.
Ensam du är ej, om även du tror.
Välviljans ande i rummet bor.
Just när du dignar,
jag dig välsignar,
sänder dig tröst.
Du skall nog känna
sorger, som bränna,
svalkas för önskan ur redligt bröst.

II

Molna, hör mitt bekymmer!
Ledsen att dagen skymmer,
kramar mitt hjärta samman.
Ändå jag värmas vill.
Ändå jag vill så gärna
sjunga som förr en stjärna,
sjunga med sus och drill.
Men när jag nu skall taga
strängen, i flockar jag
vargnar hör intill.

Bättre kanhända det vore att göra
ett kallt instrument av stål.
Sjunga emellanåt, sen slå på öra,
sticka och göra
av fiender hål.
Ena minuten
sjunga, besluten
att glädja mig själv och min nästa.
Sen slå på truten.

Tack, min bästa!
Tack!
Här är betalt för du ville förpesta
min ro. En klack!

III

Molna, jag gick utan pengar.
Nu må du höra:
Upp till mitt öra
satt skulden för guld.
Släppte dock aldrig min visa om ängar,
glömde dock aldrig att solen var huld.

Molna, jag lånte av händer,
starka och goda.
Jag må förmoda,
du tillgiver mig.
Ärligt betalte med visor om stränder,
vågor och vatten och måänbelyst stig.

IV

Vet du, Molna, den drabanten,
som har silver på sin tröja,
den är död, av gulgrå sten.
Se, hur den förgyller kanten
av en våg och brer en slöja
över fält och åkerren.
Nu i dessa tysta timmar,
när den stark på fästet glimmar,
ger den kärleken sitt sken.

Kärleken av månsken dricker
lycka, nu som förr ändå.
I dess ljus vill rosor spricka
ut och unga hjärtan slåå.
Fastän död, den skänker livet
gåvor, som i skönhet stå.
Lånta strålar, det är givet,
Molna lilla, men ändå!

Tänk, om jag en enda strimma
kunde efterlämna så!

Månen

Detta bleka vittne med sin stora barnakind,
detta runda klot i rymden rullar,
såg mig bittert gråta vid en sakta aftonvind

på min ungdoms veka blomsterkullar.
Såg mig sammanbiten, grå,
sedan några år fått gå,
följde mig, där ensam jag fick stiga.
Guldsmidd gammal kammarpage,
rullande som ett fastage,
skådar allt, men jämt förstår att tiga.

Blå visa

Åh, tänk om du vore en ängel ändå,
min moder, på svävande öar,
där luften står skimrande, högtidligt blå,
där sommarn i evighet snöar
sitt skärvita flarn
bland lyckliga barn,
min moder, på lyckliga öar.

Då komme jag nog till den viskande strand
i båten en natt under stjärnornas brand.
Hur dammig jag blivit av färden,
sen dess du mig födde i världen,
hur blodig, hur bitter, hur tung,
sen dess du mig såg, då jag lekte som ung...
Hur sårad av pilstygn och slagen,
förfärad och grämd och bedragen.

Men innan du låter mig stiga i land,
du tvättar mig ren med din skimrande hand
och för mig till själarnas herre, som tar
ditt barn i förvar...

Var moder nog hjälper sin älskade så
vid stranden, där själarna darrande stå
vid suset av sällsamma sjöar...
--- --- ---
Åh, tänk om du vore en ängel ändå,
min moder, på kärlekens öar!

Var hälsad, ungdom!

Hell dig, du starka, gröna ungdom!
Här ropet från en grå predikaråsna,
som snart skall vandra till den salta marken,
där han bland sina egna pekoral
får njuta och där andra skönhetslagar
än här stå skrivna mellan stjärnorna...

Var hälsad, starka ungdom! Motorfrälsning

du tror på. Skänke livet motorfrälsning
åt stormen i din själ! God matlust
nu åt dig! God smältning se'n av maten!
God råhet önskas dig, stark bark
kring själen! En busfriskhet,
den ingen sorg i världen kan förtära!